

Adviesrapport

Quickscan natuurtoets percelen Julianalaan Vaassen

Inventarisatie en effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Opdrachtgever

Gemeente Epe

Status

Concept

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets percelen Julianalaan Vaassen

Subtitel

Inventarisatie en effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbe-
scherming

Projectcode	Datum	Status
22-023	8 april 2022	Concept

Auteur(s)

I. (Irene) van Laatum & H. (Harma) Scholten

Modellering & GIS

M. (Mark) Boerhof

Tweede lezer

A. (Anton) Alberts

Opdrachtgever

Gemeente Epe

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Laatum, van I. & H. Scholten (2022). Quickscan natuurtoets percelen Julianalaan Vaassen. Inventarisatie en effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 22-023. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	5
1. Inleiding	8
1.1 Aanleiding en doelstelling	8
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	8
1.2.1 Huidige situatie	8
1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling	9
1.3 Leeswijzer	11
2. Wettelijk kader en methode	12
2.1 Wettelijk kader	12
2.1.1 Wet natuurbescherming	12
2.1.2 Toetsingskader bestemmingsplannen	13
2.1.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en provinciale verordening	13
2.2 Onderzoeksmethode	14
2.2.1 Literatuuronderzoek	14
2.2.2 Veldonderzoek	14
2.2.3 Toets soortbescherming	14
2.2.4 Toets gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden)	14
2.2.5 Toets houtopstanden	15
2.2.6 Toets Natuurnetwerk Nederland en Groene ontwikkelzone	15
3. Soortbescherming	16
3.1 Flora	16
3.2 Zoogdieren	16
3.2.1 Vleermuizen	16
3.2.2 Grondgebonden zoogdieren	17
3.2.3 Overige zoogdieren	18
3.3 Vogels	19
3.3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten	19
3.3.2 Overige vogels	19
3.4 Reptielen	20
3.4.1 Ringslang	20
3.4.2 Overige reptielen	20
3.5 Amfibieën	20
3.6 Vissen	21
3.6.1 Beekprik	21
3.6.2 Rivierdonderpad	21
3.6.3 Overige vissen	21
3.7 Ongewervelden	22
3.7.1 Vliegend hert	22
3.7.2 Overige ongewervelden	22
4. Natura 2000	23
4.1 Ligging plangebied in relatie tot Natura 2000-gebied	23

4.2	Instandhoudingsdoelen Veluwe	24
4.3	Afbakening effecten	24
4.3.1	Verzuring en vermesting	25
4.3.2	Verstoring door geluid en licht en visuele verstoring	25
4.4	Effectenbeoordeling	25
4.4.1	Verstoring van habitattypen	25
4.4.2	Verstoring van habitatsoorten	26
4.4.3	Broedvogels	26
5.	Natuurnetwerk Nederland	27
5.1	Ligging plangebied ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk	27
5.2	Kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen GNN en GO	27
5.3	Effectbeoordeling GNN	28
5.4	Effectbeoordeling GO	28
5.4.1	Instructieregels GO	28
5.4.2	Effectenbeoordeling instructieregels GO	29
5.5	Maatregelen ter versterking van de kernkwaliteiten	30
5.6	Conclusie	31
6.	Houtopstanden	32
6.1	Situatie plangebied	32
6.2	Beoordeling en conclusie	32
	Geraadpleegde bronnen	34
	Bijlage 1 - Natuurwaarden	
	Bijlage 2 - Instandhoudingsdoelen Veluwe	

Samenvatting

Aanleiding, doel en situatie

De gemeente Epe wil het terrein rondom het Kasteel Cannenburgh in Vaassen herinrichten en heeft hiervoor is een masterplan opgesteld. Om de plannen uit te kunnen voeren is een bestemmingswijziging nodig. Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit grasland, waarvan één in gebruik is als ijsbaan. Er lopen meerdere watergangen door het plangebied, waaronder de Rode beek. Als gevolg van het plan wordt onder andere de huidige ijsbaan verplaatst en worden kleinschalige evenementen toegestaan. Daarnaast worden natuurversterkende maatregelen uitgevoerd.

Omdat uitvoering van dit plan mogelijk negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden dient het initiatief getoetst te worden aan het natuurbeschermingsrecht. In opdracht van de gemeente Epe zijn in deze quickscan natuurtoets de effecten van het voornemen getoetst aan de beschermingskaders van de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland. Aanvullend hierop zijn aanbevelingen gegeven voor het versterken van de natuur in het plangebied. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomsten van de toetsing beschreven.

Resultaten soortenbescherming

- In het plangebied is een nest van eekhoorn aangetroffen. Indien de boom met eekhoornnest wordt verwijderd, is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.
- In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen van steenmarter en kleine marterachtigen aangetroffen. Nader onderzoek naar de functie van het plangebied voor steenmarter en kleine marterachtigen is nodig om te bepalen of door het plan verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden.
- In het plangebied is een boom met potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Omdat deze boom behouden blijft en er geen versturende activiteiten nabij plaatsvinden, zijn vervolgstappen niet nodig. Van schade aan vliegroutes of onmisbare foerageergebieden is geen sprake.
- In en nabij het plangebied ontbreken jaarrond beschermde nesten van vogels. Wel zijn diverse algemeen voorkomend vogels broedend te verwachten in en in de directe omgeving van het plangebied. Tijdens de werkzaamheden en evenementen dient rekening gehouden te worden met broedende vogels.
- In het plangebied is het voorkomen van beekprik bekend. Omdat niet in het leefgebied van beekprik wordt gewerkt zijn vervolgstappen niet nodig.
- In het plangebied zijn geen groei-, voortplantings- of andere vaste verblijfplaatsen van beschermde flora, overige grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, overige vissen of ongewervelde aangetroffen of te verwachten, uitgezonderd de soorten waarvoor een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt in de provincie Gelderland.

Gebiedsbescherming (Natura 2000)

Door het plangebied stroomt de Rode beek, onderdeel van Natura 2000-gebied Veluwe. Als gevolg van de plannen kunnen negatieve gevolgen optreden door verzuring en vermesting, verstoring door geluid en licht en visuele verstoring.

- Een toename in stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden kan optreden in de aanlegfase en in de gebruiksfase. Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering van kracht gegaan, waardoor voor de aanlegfase een vrijstelling geldt. Effecten als gevolg van de gebruiksfase zijn niet vrijgesteld. Een toename van stikstofdepositie wordt in beeld gebracht met behulp van het rekenmodel AERIUS. Een stikstofberekening als gevolg van stikstofdepositie is geen onderdeel van deze natuurtoets.
- De Rode beek is aangemerkt als zoekgebied voor habitatype ZGH3260A Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels). Omdat waterplanten en habitattypen niet gevoelig zijn voor verstoring door licht, geluid en visuele verstoring, zijn er als gevolg van het plan geen belemmeringen voor ontwikkeling van habitatype H3260A binnen het plangebied en worden negatieve gevolgen op het instandhoudingsdoel van het habitatype H3260A uitgesloten.
- Volgens de leefgebiedkaarten van het Natura 2000-beheerplan Veluwe is binnen of nabij (<100m) het plangebied leefgebied aanwezig voor onder andere habitatsoorten beekprik, rivierdonderpad, vliegend hert en kamsalamander en de broedvogels roodborsttapuit, grauwe klauwier, wespendief, ijsvogel en draaihals. Voor deze soorten is een nadere beoordeling op basis van objectieve gegevens noodzakelijk om eventuele gevolgen op instandhoudingsdoelen van deze soorten te kunnen onderbouwen.

Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone

De beken (Rode beek en Hartense Molenbeek) in en langs het plangebied zijn onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Daarnaast zijn de graslandpercelen onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone (GO).

- Er wordt niet in het water van de beken gewerkt en er is geen risico op droogvallen van de watergangen door gebruik van de ijsbaan in de winterperiode. Effecten op de waterkwaliteit van de beken treedt ook niet op, omdat de ijsbaan een schraal grasland vormt die niet bemest wordt. Door het plan worden de kernkwaliteiten en samenhang van het GNN niet aangetast.
- Het evenemententerrein valt onder de uitzonderingscategorie *extensieve openluchtrecreatie*, waardoor de instructieregels van het GO niet gelden voor het evenemententerrein. De aanleg van parkeerplaatsen valt onder kleinschalige ontwikkelingen binnen het GO. Hiervoor moet per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt en de samenhang mag niet verloren gaan.
 - De parkeerplaatsen worden langs de randen van de GO gerealiseerd en er worden geen aangesloten structuren aangetast. Hierom leidt de aanleg van parkeerplaatsen niet tot verlies van de samenhang van de GO.
 - Indien er voldoende versterkingsmaatregelen worden genomen, is de aanleg van de parkeerplaatsen in het GO mogelijk. In paragraaf 5.5 zijn aanbevelingen opgenomen. Of er voldoende maatregelen worden genomen is afhankelijk van toetsingskader.

Bescherming van houtopstanden

- Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming en valt daarmee onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.
- De solitaire bomen in het plangebied maken geen deel uit van een in de Wet natuurbescherming beschermde houtopstand.

- De bomen aan de noordelijke rand binnen het plangebied maken deel uit van een rij van meer dan twintig bomen en vallen daarmee wel onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Op het noordelijke perceel worden (mogelijk) alleen maatregelen in het kader van natuurversterking genomen. Hierbij worden geen bomen gekapt.
- Er is geen kapmelding, ontheffing voor herplant en/of compensatie in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.

Advies en vervolgstappen

- Indien de boom met eekhoornnest wordt verwijderd, is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Hiervoor is het opstellen van een projectplan nodig, waarin onder andere mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven.
- Nader onderzoek naar de functie van het plangebied voor steenmarter en kleine marterachtigen is nodig om te bepalen of door het plan verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Het onderzoek bestaat uit het monitoring van potentiële verblijfplaatsen en leefgebied met wildcamera's in de periode april t/m augustus.
- Tijdens de werkzaamheden en evenementen dient rekening gehouden te worden met algemeen voorkomende broedende vogels.
 - Dit kan door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien de werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart, wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake kundige uit te voeren. Mochten broedende vogels aanwezig zijn dan dienen de werkzaamheden te plekke te worden uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen.
 - Tijdens kleinschalige evenementen dient rekening te worden gehouden met eventueel aanwezige broedende vogels. Tijdens door voldoende afstand (min. 10 meter) tot geschikt broedbiotoop te bewaren, zoals bosjes en hagen en/of door het broedbiotoop af te schermen met hekwerk met doek. Het broedbiotoop mag niet betreden worden.
 - Indien deze voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen zijn geen vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn voor algemeen voorkomende aan de orde.
- Voor een aantal habitatsoorten en broedvogels van Natura 2000-gebied Veluwe is een nadere beoordeling op basis van objectieve gegevens noodzakelijk om eventuele gevolgen op instandhoudingsdoelen van deze soorten te kunnen onderbouwen.
- Geadviseerd wordt om een stikstofberekening van de gebruiksfase uit te (laten) voeren om eventuele negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden in beeld te brengen.
- Om de aanleg van parkeerplaatsen binnen de Groene ontwikkelingszone mogelijk te maken, zijn natuurversterkende maatregelen nodig. Of er voldoende maatregelen worden genomen is afhankelijk van toetsingskader. Daarnaast adviseren we om de maatregelen in overleg met de gemeente, het waterschap, en eventueel ecoloog van provincie Gelderland, te bepalen.
- Vervolgstappen ten aanzien van houtopstanden zijn niet aan de orde en vormen geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Kasteel Cannenburgh in Vaassen is een belangrijke trekpleister voor recreanten op en rond de Veluwe. Het kasteel trekt veel bezoekers en vanaf de parkeerplaats Cannenburgh worden veel wandel- en fietstochten ondernomen naar de omgeving of in combinatie met plaatselijke activiteiten op en rond het kasteel en het dorp Vaassen. De gemeente Epe wil het terrein rondom het kasteel herinrichten. Hiervoor is een masterplan opgesteld (gemeente Epe, 2021). Om de plannen uit te kunnen voeren is een bestemmingswijziging nodig.

Omdat uitvoering van dit plan mogelijk negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden dient het initiatief getoetst te worden aan het natuurbeschermingsrecht. In opdracht van de gemeente Epe zijn in deze quickscan natuurtoets de effecten van het voornemen getoetst aan de beschermingskaders van de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland. Aanvullend hierop zijn aanbevelingen gegeven voor het versterken van de natuur in het plangebied. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomsten van de toetsing beschreven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

1.2.1 Huidige situatie

De gemeente Epe heeft de plannen voor herinrichting van het terrein rondom het kasteel Cannenburgh beschreven in een masterplan. Hierin zijn de plannen voor de parkeerplaats ten zuiden van het kasteel Cannenburgh, de parkeerplaatsen langs de Julianalaan en de drie graslandpercelen ten oosten van het kasteel uitgewerkt. De huidige parkeerplaats ten zuiden van het kasteel maakt geen onderdeel uit van voorliggende toetsing. Zodoende omvat het plangebied de parkeerplaatsen langs de Julianalaan en de drie graslandpercelen (zie figuur 1.1.). Verder is het plangebied omsloten door de Dorpstraat aan de oostkant en het wandelpad 'Kersendijkje', wat tussen het kasteel en de graslandpercelen in ligt. De noordkant is begrenst door de Hartense Molenbeek en een bomenrij.

De twee noordelijke graslandpercelen worden verpacht en zijn in gebruik zijn als weiland (schapenweide). De weilanden worden extensief beheerd en worden niet bemest. Het zuidelijke perceel betreft een braakliggend terrein, dat wordt verhuurd aan de ijsclub. In de winter wordt dit perceel onder water gezet ten behoeve van schaatsen op natuurijs. Er ligt een kade om het terrein om het water vast te houden. Verder is hier verlichting aanwezig, een (zee)container die wordt gebruikt als opslag, een klein gebouwtje (bestaande uit enkele planken en ramen) bij de toegang naar de ijsbaan en enkele bankjes aan de randen van de ijsbaan. De ijsbaan wordt afgeschermd van de

parkeerplaatsen langs de Julianalaan met een hekwerk en een afrastering met beukenhaag. Er zijn momenteel 20 parkeerplaatsen aanwezig.

Langs en door het plangebied lopen meerdere watergangen, waaronder twee beken; Hartense Mollebeek en Rode beek. Alle watergangen staan met elkaar in verbinding en zijn ook verbonden met de watergangen en vijvers van het park van Kasteel Cannenburgh. Door aanwezigheid van (vaste) stuwen/overlaten is het waterpeil in het kasteelpark, bovenstrooms, (veel) hoger dan in het plangebied. Wanneer de ijsbaan wordt gevuld, gebeurt dit door een verbinding (Pvc-buis met klep) vanuit de meest noordelijke vijver van het kasteel. Het leeglopen gebeurt op een soortgelijke wijze aan de oostzijde van de ijsbaan.

Verder zijn binnen het plangebied enkele solitaire bomen aanwezig en in de rand van het noordelijke perceel is een bomenlaan met oude eiken aanwezig. Daarnaast zijn ook bomenrijen aanwezig langs de Dorpsstraat en langs het Kersendijkje (lindes).

Figuur 1.1. Ligging plangebied (rood omlijnd) aan de Julianalaan in Vaassen, grenzend aan kasteel Cannenburgh. Ten oosten van het plangebied ligt de Dorpsstraat en tussen het kasteel en het plangebied ligt het wandelpad kersendijkje. In de huidige situatie is het zuidelijke perceel in gebruik als ijsbaan.

1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling

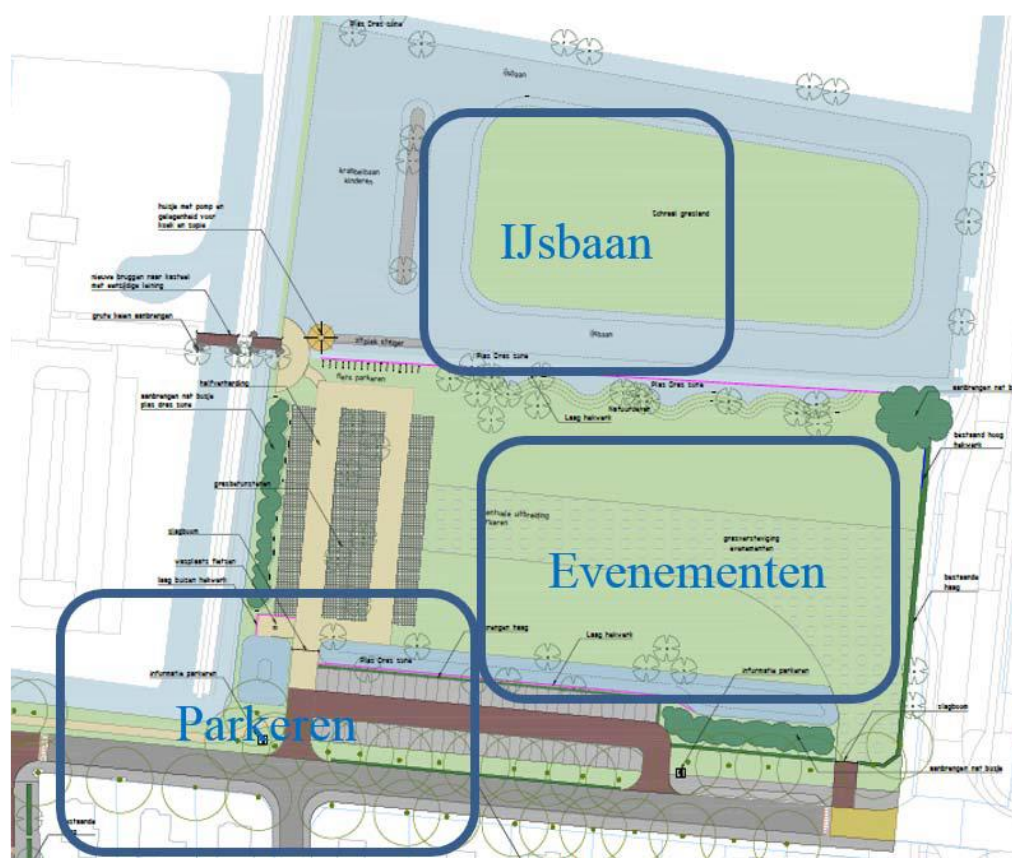
De gemeente Epe heeft voor het plangebied een eerste inrichtingsschets opgesteld. Figuur 1.2 geeft een indruk van de inrichting. Details kunnen nog veranderen.

De huidige ijsbaan wordt verplaatst naar het middelste perceel. Het betreft een natuurlijke ijsbaan in vorm van een ring, waarbij een natuurlijke ondergrond blijft die plaatselijk verlaagd wordt aangelegd zodat hier in de winter water ingelaten kan worden ten behoeve van het schaatsen op natuurijs. Het terrein komt braak te liggen (schraal grasland) en wordt niet intensief in gebruik genomen. De lantaarnpalen worden van het zuidelijke perceel naar het middelste perceel verplaatst om de schaatsbaan te kunnen verlichten tijdens gebruik.

Het zuidelijke perceel wordt ingericht als extensieve weide (schapenweide of hooiland), waar kleinschalige evenementen worden toegestaan. Aan de westrand worden ca. 100 groene parkeerplaatsen gerealiseerd. De parkeerplaatsen worden gemaakt met rijstroken in halfverharding en parkeerplaatsen in grasstenen. Deze parkeerplaatsen zijn bedoeld als overloop, bij bijvoorbeeld een evenement op en rond de Cannenburgh. Mogelijk moeten een aantal bomen hiervoor wijken. Het evenemententerrein en de extra groene parkeerplaatsen worden afgesloten met een afrastering rond het terrein en de toegang wordt gereguleerd met een slagboom. Op het evenemententerrein worden kleinschalige evenementen toegestaan, waarbij geen sprake is van geluidsversterking of harde muziek of kunstmatige verlichting, zoals een boekenmarkt. Het gaat om 8 tot 10 evenementen per jaar.

De parkeerplaats aan de Julianalaan wordt uitgebreid met 40 parkeerplaatsen. Hierbij wordt de hoge haag en hekwerk vervangen door een lagere haag langs de weg en het veld. Verder worden kleine voorzieningen aangebracht zoals een voetpad met bruggetjes voor een kortsluiting voor voetgangers naar het kasteel, een parkeerplaats voor fietsen, een laag hekwerk lang de Rode beek en ruimte voor een huisje met gelegenheid voor koek en zopie bij de ijsbaan.

Op het noordelijke perceel zijn geen ingrepen voorzien. Dit perceel wordt (eventueel) gebruikt voor natuurversterkende maatregelen. Ook op beide andere percelen worden natuurversterkende maatregelen genomen, zoals aanplant van struweel in de randen, aanleg van natte bosjes en plas-dras langs de beek. Mogelijk dat een enkele boom ter hoogte van de overloop parkeerplaatsen moet wijken om de plannen mogelijk te maken.

Figuur 1.2 Schetsontwerp van de toekomstige situatie. Langs de Julianalaan wordt de parkeerplaats uitgebreid. Op het zuidelijke perceel worden kleinschalige evenementen toegestaan en groene overloop parkeerplaatsen gerealiseerd. Het middelste perceel wordt braakliggend terrein en ingericht als ijsbaan met enkele voorzieningen zoals een brugje. Verder is er een impressie gegevens van de natuurlijke inpassing van het plan, zoals aanleg hagen, bosjes en plas-dras. Het noordelijke perceel is (nog) niet opgenomen in het plan. (bron: gemeente Epe/Planburo Oosterink).

1.3 Leeswijzer

Het toetsingskader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van te verwachten effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 3), Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 4), op het Natuurnetwerk Nederland (hoofdstuk 5) en op beschermde houtopstanden (hoofdstuk 5). Daarnaast is in elk hoofdstuk beschreven of en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn om het bestemmingsplan te kunnen wijzigen.

2. Wettelijk kader en methode

2.1 Wettelijk kader

2.1.1 *Wet natuurbescherming*

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden (Overheid, 2022a). In onderstaand kader 2.1 is een samenvatting van de relevante wetteksten gegeven.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van (een maatregelen in het kader van) zorgplicht is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor een ontheffing vereist kan zijn.

- Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt. Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Houtopstanden (hoofdstuk 4)

Hoofdstuk 4 regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend buiten de bebouwde kom, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt meld- (artikel 4.2) en herplantplicht (artikel 4.3). Er geldt een verbod op de kap als het voornemen daartoe niet (maximaal een jaar en minimaal een maand) vooraf is gemeld bij bevoegd gezag. Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant. De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Provinciale staten kunnen in de provinciale verordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) gevelde opstand stond.

2.1.2 Toetsingskader bestemmingsplannen

Ten behoeve van vaststelling of wijziging van een bestemmingsplan dient (conform jurisprudentie¹) ten aanzien van Natura 2000 de Wet natuurbeschermingstoets uitgevoerd te worden. Deze is vastgelegd in artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid 1 Wet natuurbescherming. Dit houdt kortweg in dat voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied. Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de huidige feitelijke, planologisch legale situatie en de toekomstige maximale plansituatie.

Ten aanzien van soortbescherming (Hoofdstuk 3, Wnb) is in de Wet natuurbescherming geen toetsingskader opgenomen ten aanzien van plannen. Voor soortbescherming wordt in het kader van plannen de uitvoerbaarheidstoets uitgevoerd, die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Met deze toets wordt de vraag of de beschermingsregimes uit de Wnb de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat beantwoord. Vrij vertaald wordt bepaald of er een ontheffing nodig is en zo ja, of er uitzicht is op het verkrijgen van een Wnb-ontheffing voor het project dat voortvloeit uit het bestemmingsplan.

2.1.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en provinciale verordening

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro; Overheid, 2022b) en uitgewerkt in provinciale verordeningen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het NNN vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en

¹ ECLI:NL:RVS:2020:2318

omgevingsvergunningen waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij een nieuw bestemmingsplan wordt vastgesteld of een omgevingsvergunning wordt verleend waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee-tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen en veranderd in de bestemmingsplannen. Indien geen sprake is van een nieuw vast te stellen bestemmingsplan, dan wel dat een omgevingsvergunning voor afwijken bestemmingsplan niet vereist is, is toetsing aan het NNN niet aan de orde.

2.2 Onderzoeksmethode

2.2.1 Literatuuronderzoek

Een literatuuronderzoek is uitgevoerd om uit te zoeken of er beschermde soorten en (leef)gebieden bekend zijn in de omgeving van het plangebied. Er is gebruik gemaakt van beschikbare bronnen zoals actuele verspreidingsgegevens, waaronder de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het onderzoek naar beekvissen en beken met waterplanten op de Veluwe van Ecogroen (Borst & van der Sluis, 2019), het Natura 2000-beheerplan Veluwe en provinciale digitale atlassen (provincie Gelderland, 2022b). Bij het raadplegen van de NDFF is een zoekgebied aangehouden van ruim 1 kilometer rondom het plangebied en is gezocht naar waarnemingen van beschermde soorten in de periode van de afgelopen 10 jaar. Naar aanleiding van deze informatie is bepaald welke soorten gedurende het veldbezoek extra aandacht moeten krijgen. Ook is de digitale atlas van Gelderland geraadpleegd om beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuur Netwerk Nederland) in kaart te brengen.

2.2.2 Veldonderzoek

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor een veldbezoek dat op 10 februari 2022 (7°C, matige wind, droog) is uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is het plangebied en de directe omgeving (zone van circa 50 meter) onderzocht, waarbij aandacht is besteed aan beschermde en Rode lijst soorten en leefgebieden van soorten en habitats. Hierbij is onderzocht of geschikt biotoop van beschermde soorten van de Wet natuurbescherming aanwezig is. Naast een beoordeling van de aanwezige biotopen is onder andere gelet op aanwijzingen voor (mogelijke) nesten van jaarrond beschermde vogels en verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast zijn de watergangen om de 10-20 meter bemonsterd met een (RAVON)schepnet om na te gaan of beschermde vissoorten voorkomen.

2.2.3 Toets soortbescherming

Aan de hand van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld of er beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen de invloedssfeer van het plan. Vervolgens is op basis van het voorgenomen plan bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Ook is bepaald of vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming nodig zijn zoals het uitvoeren van nader onderzoek en of er uitzicht is op een eventuele ontheffing Wet natuurbescherming.

2.2.4 Toets gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden)

In een voortoets is beoordeeld of het plan kan leiden tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Er is gestart met het bepalen van de (mogelijke)

negatieve effecten die als gevolg van de plannen kunnen optreden. Daarbij is op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek beoordeeld welke beschermde natuurwaarden met instandhoudingsdoelen in en rondom het plangebied aanwezig (kunnen) zijn. Vervolgens is beoordeeld of negatieve effecten te verwachten zijn op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Veluwe, en zo ja, of deze significant (kunnen) zijn. Indien (mogelijk) sprake is van significant negatieve effecten is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

2.2.5 Toets houtopstanden

Als eerste stap is beoordeeld of het toetsingskader van de Wet natuurbescherming houtopstanden van toepassing is binnen het plangebied. Vervolgens is bepaald of vervolgstappen aan de orde zijn.

2.2.6 Toets Natuurnetwerk Nederland en Groene ontwikkelzone

Aan de hand van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld of er door de plannen effecten kunnen optreden op de kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen van het Gelders natuurnetwerk (GNN) en groene ontwikkelzone (GO). Indien dit het geval is, is er een advies opgenomen over de te nemen vervolgstappen, waaronder maatregelen om de natuur te versterken.

3. Soortbescherming

3.1 Flora

Het plangebied bestaat uit (extensief beheerd) grasland, een deel verharding (parkeerplaatsen) watergangen en enkele bomen. Tijdens het veldonderzoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. Op basis van de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

3.2 Zoogdieren

3.2.1 Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beoordeeld.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven/ zomerverblijven, baltslocaties/ paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foeragegebied

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foeragegebied voor vleermuizen. Foeragegebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

In en rondom het plangebied zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis en laatvlieger (NDFF, 2022).

In het noordwesten van het plangebied staat een oude eik met holtes, die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen (zie bijlage 1). In de overige bomen binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Binnen het plangebied is geen geschikte bebouwing aanwezig voor vleermuizen; de zeecontainer en klein gebouwtje (bestaande uit enkele planken en ramen) bieden geen geschikte ruimten waar vleermuizen kunnen verblijven. De boom met potentiële vleermuisverblijfplaatsen blijft behouden. Er is ook geen sprake van verstoring gezien op het noordelijke perceel als gevolg van het plan geen voor vleermuizen versturende activiteiten worden toegestaan. De verlichting van de ijsbaan wordt alleen gebruikt tijdens de winterperiode, wanneer de vleermuizen niet actief zijn en gebruik maken van hun winterverblijfplaatsen. Gezien de afstand tot het kasteel (>100m) treden op het bekende winterverblijf geen versturende effecten op.

Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Foerageergebied en vliegroutes

Door aanwezigheid van (opgaande) beplanting en water in en rondom het plangebied is er geschikt foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. Daarnaast kunnen de bomenrijen rondom het plangebied fungeren als vliegroute. Als gevolg van het plan gaat er geen belangrijk groen verloren, zo gaan er geen lijnstructuren verloren. Het eventueel gebruik van verlichting op het zuidelijke perceel (8 tot 10 keer/jaar) leidt niet tot verlies van essentiële vliegroutes of foerageergebieden, doordat er ruim voldoende alternatieve routes en foerageergebied rondom het plangebied aanwezig blijft die niet worden verstoord, zoals het park Cannenburgh. Bovendien blijft het noordelijke perceel buiten bereik van eventueel licht en de verlichting van de ijsbaan wordt alleen gebruikt tijdens de winterperiode, wanneer de vleermuizen niet actief zijn en gebruik maken van hun winterverblijfplaatsen. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

3.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Eekhoorn

In de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen bekend van eekhoorn (NDFF, 2022). In één van de bomen in het zuidwesten van het plangebied is een nest van eekhoorn aangetroffen (zie bijlage 1). Er zijn geen overige nesten, geschikte holten in bomen, exemplaren of sporen van eekhoorn waargenomen. Wel bieden bomen rondom het plangebied foerageergebied. Mogelijk gaan enkele bomen door de aanleg van (overloop)parkeerplaatsen verloren, waaronder de boom met eekhoornnest. Door de beperkte omvang van geschikt foerageergebied wat mogelijk verloren gaat, is er geen sprake van aantasting van onmisbaar foerageergebied. Bovendien biedt het naastgelegen park Cannenburgh ruim voldoende alternatief foerageergebied.

Indien de boom met eekhoornnest als gevolg van het plan moet wijken, is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Om een ontheffing te verkrijgen is een ontheffingsaanvraag met onderbouwing in vorm van een projectplan nodig. Hierin wordt onder andere beschreven hoe negatieve effecten op eekhoorn worden vermeden.

Steenmarter

Er zijn enkele recente waarnemingen van steenmarter bekend in de directe omgeving van het plangebied (NDFF, 2022). Er zijn geen exemplaren of sporen van steenmarter aangetroffen tijdens het veldbezoek. Wel is een potentiële verblijfplaats van steenmarter aanwezig onder de (zee)container, die dienst doet als opslaglocatie voor de ijsbaan. De container staat beschut naast een haag en heeft voor steenmarter toegankelijke ruimten aan de onderzijde. Tijdens het veldbezoek konden

deze ruimten niet volledig geïnspecteerd worden. Daarnaast biedt het plangebied geschikt foerageergebied zoals groenelementen als de haag en oeverzones. Door de beperkte omvang van geschikt foerageergebied wat mogelijk verloren gaat, is er geen sprake van aantasting van onmisbaar foerageergebied. Daarnaast biedt het naastgelegen park Cannenburgh en de omliggende tuinen ruim voldoende alternatief foerageergebied.

Indien de container als gevolg van het plan wordt verwijderd, is nader onderzoek nodig om de functie van de container voor steenmarter te bepalen. Dit onderzoek bestaat in deze situatie uit het monitoren van de potentiële verblijfplaats middels wildcamera's. Indien uit het onderzoek naar voren komt dat er een verblijfplaats van steenmarter aanwezig is én deze als gevolg van het plan verloren gaat, is het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming nodig.

Kleine marterachtigen

In het plangebied zijn geen waarnemingen van kleine marterachtigen (wezel, hermelijn, bunzing) bekend (NDFF, 2022). Wel is er geschikt leefgebied met verblijfplaatsen aanwezig. Onder de container zijn ruimten aanwezig waar potentiële verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen aanwezig zijn. Daarnaast is de haag langs de zuidrand van het plangebied geschikt als verblijfplaats voor wezel, hetzij beperkt door aanwezig verstoring vanuit de parkeerplaats. Deze haag en de oeverzones van watergangen kunnen daarnaast fungeren als foerageergebied. Als gevolg van het plan gaat een deel van de haag verloren en mogelijk wordt de container verplaatst. Nader onderzoek is nodig om de functie van het plangebied voor kleine marterachtigen te bepalen. Het onderzoek naar kleine marters wordt in Gelderland uitgevoerd volgens de 'Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming' (Bouwens, 2017). Het onderzoek bestaat globaal uit monitoring middels cameravallen, gedurende zes weken in de periode maart t/m augustus. Indien uit het onderzoek naar voren komt dat verblijfplaatsen van kleine marterachtigen aanwezig zijn én deze als gevolg van het plan verloren gaat, is het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming nodig.

Das

In de omgeving zijn enkele oude waarnemingen bekend van das (NDFF, 2022). Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de das aangetroffen. Er zijn geen burchten in of in de directe omgeving van het plangebied bekend. Het grasland in het plangebied biedt wel geschikt foerageergebied voor das, hoewel het terrein door de watergangen en hekwerk lastig bereikbaar is. Dassen vermijden namelijk om in het water te geraken (BIJ12, 2017). Als gevolg van het plan gaat een klein oppervlak grasland verloren door aanleg van (halfverharde) parkeerplaatsen. Vanwege het ontbreken van sporen en waarnemingen in het plangebied en de beperkte bereikbaarheid van het foerageergebied is er geen sprake van verlies van onmisbaar foerageergebied van de das in het plangebied. Vervolgstappen in het kader van den Wet natuurbescherming is ten aanzien van de das niet aan de orde.

3.2.3 Overige zoogdieren

Verblijfplaatsen en leefgebied van overige beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling worden op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) niet verwacht. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn in het plangebied mogelijk vaste verblijfplaatsen van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten met een provinciale vrijstelling aangetroffen en/of te verwachten, zoals veldmuis, huisspitsmuis en egel. Bij uitvoering van het bestemmingsplan kunnen enkele verblijfplaatsen of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen niet aan de orde is.

De zorgplicht (zie kader 2.1) geldt wel voor deze soorten. Hierin kan invulling worden gegeven door onder andere werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare (voortplantings)periode van te verwachten soorten, de werkzaamheden op een langzaam tempo en in één richting uit te voeren.

3.3 Vogels

Bij vogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregiem (zie kader 2.1). Van veel vogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Voor een aantal vogelsoorten geldt echter dat de nestlocatie inclusief de functionele leefomgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

Kader 3.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van vogels wordt in Gelderland verstaan: in functie zijnde nesten van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

3.3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nestlocaties van vogels bekend (NDFF, 2022). Tijdens het veldbezoek zijn deze ook niet aangetroffen. Op het terrein van Kasteel Cannenburgh zijn wel waarnemingen van grote gele kwikstaart en buizerd bekend. Daarnaast zijn woningen langs de Julianalaan en Dorpstraat geschikt voor gebouwbewoners als huismus. Deze soorten kunnen het plangebied, graslanden en oeverzones van de watergangen gebruiken als foerageergebied. In de ruime omgeving van het plangebied zijn ruim voldoende alternatief foerageergebieden aanwezig, zoals tuinen, waterpartijen in het park en weilanden ten noorden van het plangebied, waarnaar genoemde soorten kunnen uitwijken, bijvoorbeeld tijdens de kleinschalige evenementen. Zodoende is er geen sprake van verlies van nestlocaties of onmisbaar foerageergebied van jaarrond beschermde vogels. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn voor vogels met jaarrond beschermde nesten niet aan de orde.

3.3.2 Overige vogels

Door de aanwezigheid van bomen en de haag in en langs het plangebied zijn algemene vogelsoorten als houtduif, merel, roodborst en winterkoning te verwachten. Het overige deel van het plangebied is beperkt geschikt als broedbiotoop voor vogels, door gebrek aan dekking langs de oeverzones en op de graslanden. Daarnaast maakt de aanwezigheid van mensen en voertuigen rondom het plangebied, met name de toerisme op en rond het kasteel Cannenburgh, het plangebied matig geschikt als broedbiotoop door de huidige verstoring.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen.

Uitvoering van de werkzaamheden dienen zoveel mogelijk buiten het broedseizoen plaats te vinden. Het betreft hier werkzaamheden in broedbiotoop van de te verwachten soorten, zoals het verwijderen van de haag of het eventueel kappen of snoeien van bomen. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Echter, soorten als

houtduif en merel kunnen tot laat in het seizoen doorgaan met broeden en ook vroeg in het seizoen starten met broeden. Indien de werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart, wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake kundige uit te voeren. Mochten broedende vogels aanwezig zijn dan dienen de werkzaamheden te plekke te worden uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen.

Het gebruik van de ijsbaan heeft geen invloed op broedende vogels, gezien dit buiten het broedseizoen plaatsvindt. De kleinschalige evenementen vinden plaats na de inrichting van het plangebied, maar grotendeels binnen het broedseizoen. Hierom dient rekening te worden gehouden met eventueel aanwezige broedende vogels. Dit kan door voldoende afstand (min. 10 meter) tot geschikt broedbiotoop te bewaren, zoals bosjes en hagen en/of door het broedbiotoop af te schermen met hekwerk met doek. Het broedbiotoop mag niet betreden worden. Indien deze voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen zijn geen vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn voor vogels (zonder jaarrond beschermde nesten) aan de orde.

3.4 Reptielen

3.4.1 *Ringslang*

In het plangebied zijn geen waarnemingen van ringslang bekend. Wel zijn bij een van de vijvers op het Park Cannenburgh enkele waarnemingen van ringslang bekend (NDFF, 2022). Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen broeihopen of geschikte overwinterplaatsen voor de ringslang aangetroffen. Door afwezigheid van broeihopen en droge en vorstvrije plekken, zoals konijnenholen of beschutte holtes tussen stronken van bomen, wordt voortplanting en overwintering van ringslang binnen het plangebied niet verwacht. Wel kunnen de watergangen in het plangebied dienen als foerageergebied. Als gevolg van het plan worden geen werkzaamheden in het water uitgevoerd, waardoor potentieel foerageergebied niet wordt aangetast. De ijsbaan wordt alleen gebruikt in de winterperiode, wanneer ringslang zich elders in zijn winterverblijf bevindt. Zodoende is er geen sprake van verlies van foerageergebied of verstoring van exemplaren. Vervolgstappen ten aanzien van de ringslang is niet aan de orde.

3.4.2 *Overige reptielen*

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) worden binnen of nabij het plangebied geen overige reptielen verwacht. Vervolgstappen ten aanzien van overige reptielen zijn niet aan de orde.

3.5 Amfibieën

Verblijfplaatsen en leefgebied van overige beschermde amfibieën zonder provinciale vrijstelling, zoals rugstreeppad en heikikker, worden op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) niet verwacht. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn in het plangebied voortplantings- en/of overwinteringsverblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende amfibieën, zoals bruine kikker en gewone pad aangetroffen en/of te verwachten. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Gelderland een

vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Vervolgstappen ten aanzien van de amfibieën zijn niet aan de orde.

3.6 Vissen

3.6.1 *Beekprik*

Het voorkomen van de beekprik in het plangebied is bekend. Uit elektrisch visonderzoek naar beekvissen in de beken van de Veluwe is aangetoond dat beekprik voorkomt in de Rode beek, ook op het tracé binnen het plangebied (Borst & van der Sluis, 2019). Er zijn ook exemplaren stroomopwaarts en -afwaarts vastgesteld. Paaiplekken zijn bekend stroomopwaarts, dichtstbijzijnde plek is vastgesteld aan de westzijde van park Cannenburgh, waar meerdere beektrajecten samenkomen. Voortplanting op het beektraject in het plangebied en verder stroomafwaarts is destijds niet vastgesteld. Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren gevangen. Op basis van de bekende waarnemingen en het feit dat beekprikken met een schepnet moeilijk te vangen zijn, wordt ervanuit gegaan dat in de gehele Rode beek beekprikken leven. De beekprik is het gehele jaar in snelstromende beken te vinden. Het dier leeft circa 6 jaar als blinde larve in de modderbodem en gebruikt grindbanken als paai-gebied.

Als gevolg van het plan worden geen werkzaamheden in het water uitgevoerd, waardoor potentieel voortplantingswater en opgroei-gebied van larven niet wordt geschaad. Daarnaast is door het op- en aflatenvan water in de wintermaanden ten behoeve van de ijsbaan geen sprake van aantasting van de waterbodem of invloed op de watervoerendheid van de beek. Vervolgstappen ten aanzien van beekprik zijn niet aan de orde.

3.6.2 *Rivierdonderpad*

Er zijn twee oude waarnemingen bekend in de NDFF van rivierdonderpad (NDFF, 2022). Het betreffen waarnemingen uit 2012/2013 uit de Molenbeek en langs de Julianalaan aan de zuidkant van park Cannenburgh. Tijdens het elektrisch visonderzoek naar beekvissen in de beken van de Veluwe (Borst & van der Sluis, 2019) is in de Vaassense beken, waaronder de Rode beek in het plangebied, de rivierdonderpad niet aangetroffen. Ook tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren aangetroffen.

Op basis van het ontbreken van waarnemingen van de rivierdonderpad de afgelopen tien jaar en door het feit dat rivierdonderpadden slechte zwemmers zijn die zich maar weinig verplaatsen (Van Kessel & Kranenbarg, 2012), wordt rivierdonderpad niet verwacht in het plangebied. Daarnaast wordt niet in het water gewerkt, waardoor potentieel leefgebied niet wordt aangetast. Vervolgstap- pen ten aanzien van rivierdonderpad zijn niet aan de orde.

3.6.3 *Overige vissen*

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) worden binnen of nabij het plangebied geen andere beschermde vissen verwacht. Vervolgstappen ten aanzien van overige beschermde vissen zijn niet aan de orde.

3.7 Ongewervelden

3.7.1 *Vliegend hert*

Het voorkomen van vliegend hert is bekend in en rondom de Veluwe. Ook nabij het plangebied is de soort waargenomen (NDFF, 2022). De belangrijkste voorwaarden waar een gebied aan moet voldoen om een populatie vliegende herten te kunnen herbergen zijn; voldoende dood (eiken)hout, aangetast door witrot én kwijnende eiken met bloedende wondjes als voedingsplek en ontmoetingsplek voor vliegende herten (Smit & Krekels, 2008). Deze voorwaarden zijn niet aanwezig in of nabij het plangebied. Vervolgstappen ten aanzien van vliegend hert zijn niet aan de orde.

3.7.2 *Overige ongewervelden*

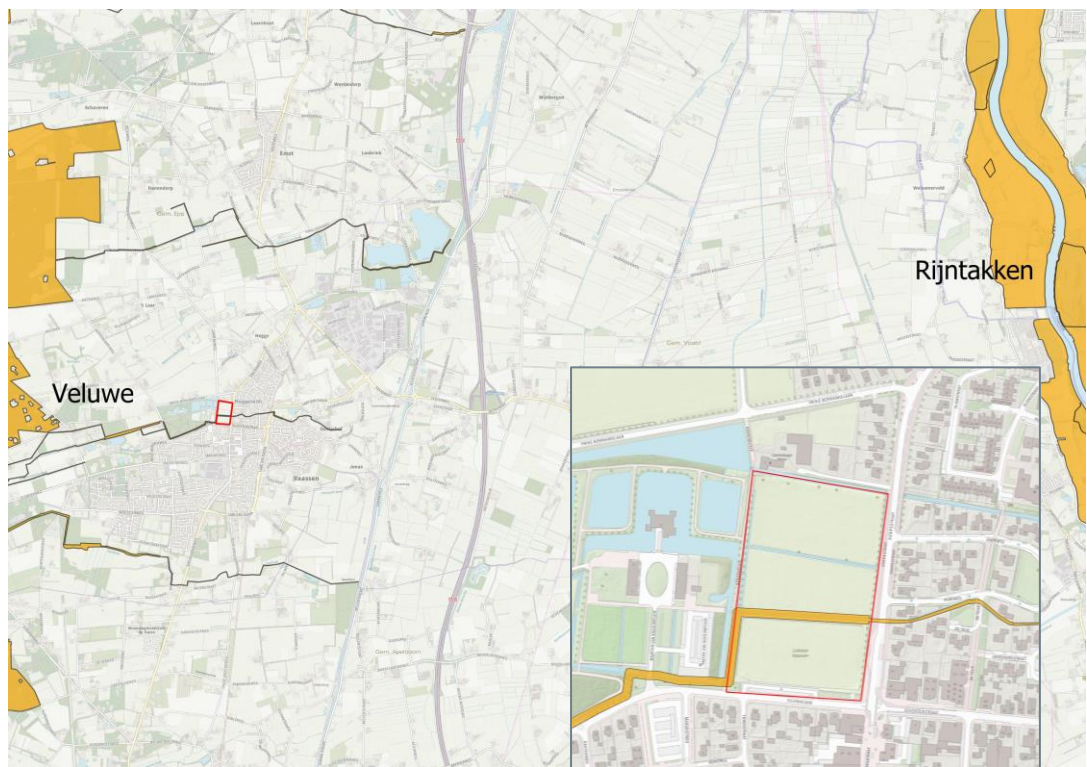
Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) worden geen andere beschermde ongewervelden verwacht in of nabij het plangebied. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

4. Natura 2000

4.1 Ligging plangebied in relatie tot Natura 2000-gebied

In en langs het plangebied stroomt de Rode beek. De Rode beek is onderdeel van Natura 2000-gebied Veluwe (zie figuur 4.1). Het bos- en natuurgebied van de Veluwe ligt op grotere afstand (circa 1,7 kilometer) van het plangebied.

Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 8,5 kilometer, zoals Rijntakken. Negatieve gevolgen op instandhoudingsdoelen van deze verder gelegen Natura 2000-gebieden zijn, vanwege de aard van het plan en de afstand, op voorhand uitgesloten. Voorliggende toetsing gaat daarom alleen in op Natura 2000-gebied Veluwe.

Figuur 4.1 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000 gebieden Veluwe en Rijntakken (oranje).

4.2 Instandhoudingsdoelen Veluwe

Natura 2000-gebied Veluwe is aangewezen als beschermingszone voor 18 habitattypen, 7 habitatrichtlijnsoorten en 10 broedvogelsoorten (tabel 4.1). Voor deze habitattypen en soorten gelden instandhoudingsdoelen ten aanzien van oppervlak, kwaliteit en populatieomvang (zie bijlage 2).

Tabel 4.1 Beschermde waarden van Natura 2000-gebied Veluwe.

Habitattypen	Habitatrichtlijnsoorten
Stuifzandheiden met struikhei	Gevlekte witsnuitlibel
Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	Vliegend hert
Zandverstuivingen	Beekprik
Zwakgebufferde vennen	Rivierdonderpad
Zure vennen	Kamsalamander
Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	Meervleermuis
Vochtige heiden (hogere zandgronden)	Drijvende waterweegbree
Droge heiden	
Jeneverbesstruwelen	Broedvogels
Heischrale graslanden	Wespendief
Blauwgraslanden	Nachtzwaluw
Actieve hoogvenen (heideveentjes)	IJsvogel
Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	Draaihals
Pioniervegetaties met snavelbiezen	Zwarte Specht
Kalkmoerassen	Boomleeuwerik
Beuken-eikenbossen met hulst	Duinpieper
Oude eikenbossen	Roodborsttapuit
Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	Tapuit
	Grauwe klauwier

4.3 Afbakening effecten

Op basis van de effectenindicator (Broekmeyer *et al.*, 2005; Broekmeyer *et al.*, 2008; Broekmeyer *et al.*, 2010), de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied, de aard en omvang van het initiatief (zie paragraaf 1.2) en bekende dosis-effectrelaties zijn de te verwachten effecten in beeld gebracht. Negatieve gevolgen op beschermde natuurwaarden kunnen ontstaan tijdens de aanlegfase en de gebruiksfase.

Tijdens de aanlegwerkzaamheden en tijdens het gebruik van het plangebied (waaronder kleinschalige evenementen, parkeerplaats en ijsbaan) kunnen door inzet van mobiele werktuigen, verkeersbewegingen van motorvoertuigen, aanwezigheid van mensen en eventueel gebruik van kunstmatig licht negatieve gevolgen optreden door verzuring en vermesting, verstoring door geluid en licht en visuele verstoring.

Overige negatieve gevolgen zoals oppervlakteverlies, mechanische effecten, hydrologisch- en fysieke effecten (zoals wijziging van grondwaterstanden- of stromen, droogval en vernietiging van geomorfologie) en achteruitgang van de ruimtelijke samenhang (bijvoorbeeld versnippering van gebied) zijn niet aan de orde. Zo wordt er niet in de beek gewerkt en wordt de beek niet betreden. Het water voor de ijsbaan wordt niet direct uit de beek gehaald en vindt bovendien plaats in de wintermaanden waardoor dit geen invloed heeft op de watervoerendheid van de beek. Effecten op de waterkwaliteit van de beek treedt ook niet op, omdat de ijsbaan een schraal grasland vormt die niet bemest wordt.

4.3.1 **Verzuring en vermesting**

De activiteiten in het plangebied kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Een teveel aan stikstof kan leiden tot verzuring en vermesting van stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in Natura 2000-gebied(en). Een toename in stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden kan optreden in de aanlegfase en in de gebruiksfase. Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering van kracht gegaan (zie kader 4.1). Dit houdt in dat het niet nodig is om effecten als gevolg van de aanlegfase te berekenen. Effecten als gevolg van de gebruiksfase zijn niet vrijgesteld. Een toename van stikstofdepositie wordt in beeld gebracht met behulp van het rekenmodel AERIUS. Omdat op dit moment de plannen nog niet voldoende concreet zijn, vindt een dergelijke berekening in een later stadium plaats.

Kader 4.1 – Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Begin maart van dit jaar (2021) is de nieuwe Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) aangenomen door de Eerste Kamer. Samen met een daarbij horende Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) - het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (Bsn) – en een ministeriële regeling ter aanvulling van de Wsn en het Bsn – de Regeling stikstofreductie en natuurverbetering (Rsn) - zorgt deze wet (onder andere) voor een vrijstelling van de gevolgen van stikstofdepositie in de aanlegfase en een stikstofemissiereductieplicht voor bouw- en sloopwerkzaamheden. De Wsn bevat de grondslag van de partiële vrijstelling en stikstofemissiereductieplicht, de Bsn borgt de daadwerkelijke invulling van de Wsn en de Rsn regelt onder andere de aanvraagvereisten bij een omgevingsvergunning voor bouwen.

4.3.2 **Verstoring door geluid en licht en visuele verstoring**

Verstoring kan optreden tijdens de aanlegwerkzaamheden, tijdens kleinschalige evenementen en gebruik van de parkeerplaats en ijsbaan. De verstoringstypen die kunnen optreden op hiervoor gevoelige soorten zijn: optische verstoring en verstoring door geluid en licht. Verstoring van dieren kan leiden tot gedragsverandering (vluchten, wegblijven, afname foerageertijd) en afname reproductiesucces (Krijgsveld *et al.*, 2008). Op voorhand kunnen effecten als gevolg van verstoring niet worden uitgesloten. Daarom wordt het effecttype verstoring meegenomen in de effectbeoordeling.

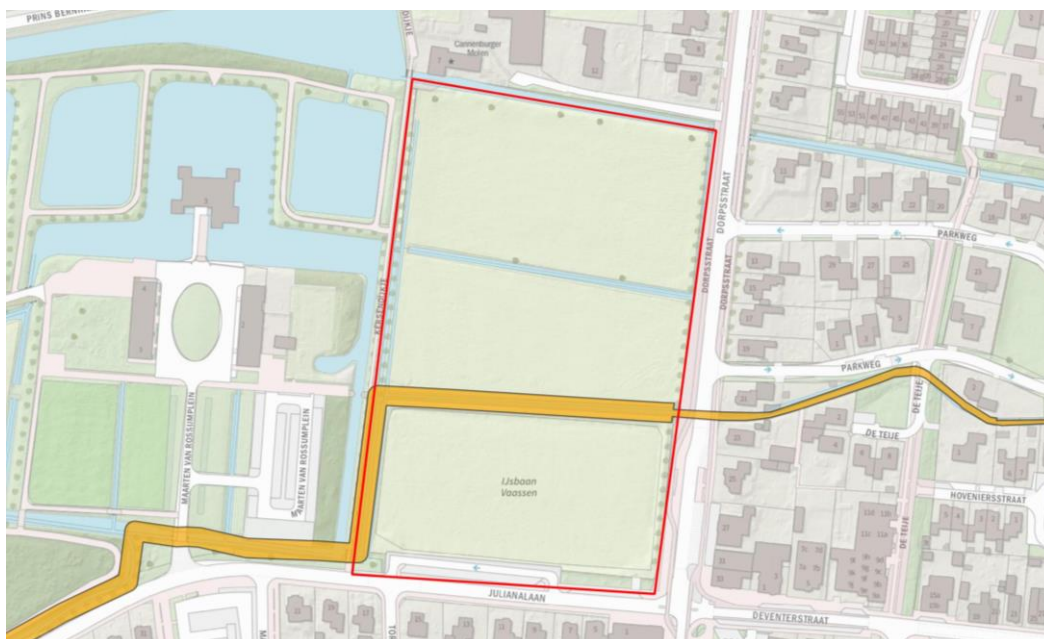
4.4 **Effectenbeoordeling**

In deze paragraaf wordt beoordeeld of verstoring tijdens de aanlegfase en de gebruiksfase leiden tot significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Veluwe. Hierbij worden eerst de habitattypen behandeld, vervolgens de habitatsoorten en als laatste de broedvogels.

4.4.1 **Verstoring van habitattypen**

Op de habitattypenkaart van de Veluwe (Provincie Gelderland, 2022b) is aangegeven dat de gehele Rode beek zoekgebied voor habitatype ZGH3260A Beken en rivieren met waterplanten (waterra-nonkels) betreft (zie figuur 4.2). Vegetaties van dit habitatype bestaan vooral uit ondergedoken en drijvende planten die in de on- maar ook deels beschaduwde delen van beken groeien. Eén van de belangrijkste eisen van het habitatype H3260A is dat het water in het voorjaar voldoende licht doorlaat voor de groei van ondergedoken waterplanten. Hiervoor is het vereist dat het water helder en niet te diep is, er een minerale bodem aanwezig is en er geringe fluctuaties in waterstanden optreden. Enige beschaduwning in de vorm van bomen langs de beken hoeft geen probleem te zijn. In zwaar beschaduwde beektrajecten of beektrajecten met veel bladval ontbreekt het habitatype (Ministerie van LVN, 2008; Borst & van der Sluis, 2019).

In de Rode beek binnen het plangebied is potentie aanwezig voor habitattype H3260A. Echter zijn waterplanten en habitattypen niet gevoelig is voor verstoring door licht, geluid en visuele verstoring. Hierom zijn er geen belemmeringen voor ontwikkeling van habitattype H3260A. Hierom worden negatieve gevolgen op het instandhoudingsdoel van het habitattype H3260A uitgesloten.

Figuur 4.2 Ligging habitattype in relatie tot het plangebied (rode lijn). De gehele waterloop van de Rode beek binnen en rondom het plangebied betreft zoekgebied voor habitattype Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels) (oranje).

4.4.2 Verstoring van habitattoorten

Natura 2000-gebied Veluwe is aangewezen voor zeven habitattoorten (zie kader 4.1). Volgens de leefgebiedkaarten uit het beheerplan van de Veluwe is er in het plangebied leefgebied aanwezig voor onder andere beekprik, rivierdonderpad, vliegend hert en kamsalamander (provincie Gelderland, 2017). Hierom is een nadere onderbouwing, met objectieve gegevens, noodzakelijk om eventuele gevolgen op instandhoudingsdoelen van deze soorten te kunnen onderbouwen (BIJ12, 2021).

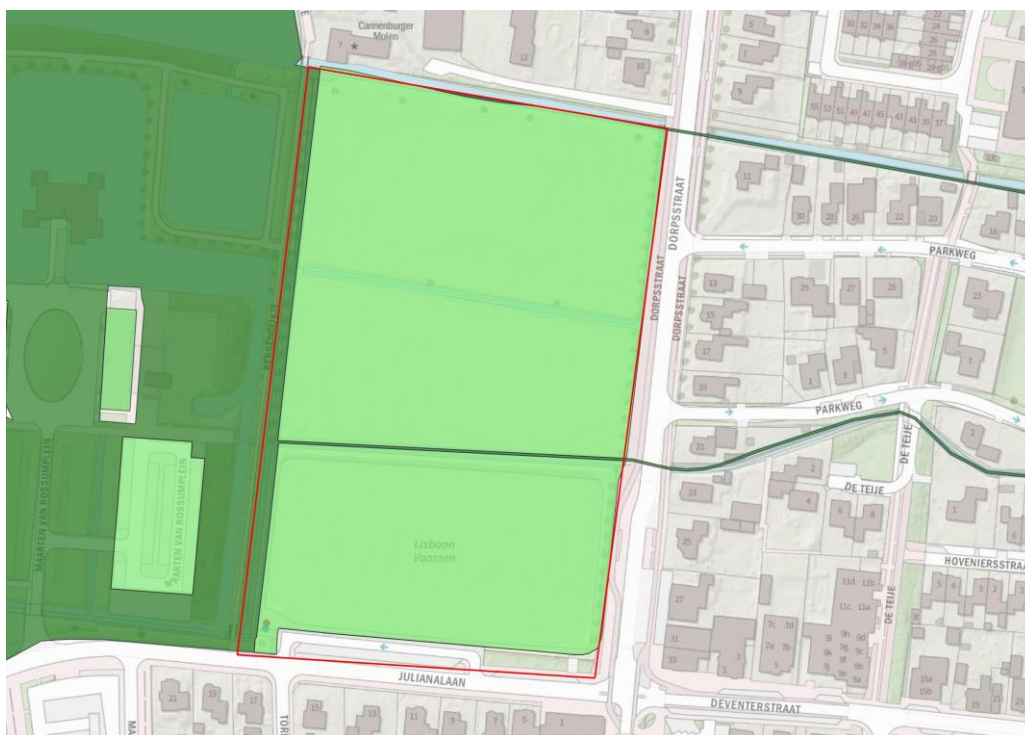
4.4.3 Broedvogels

In het Natura 2000-gebied Veluwe zijn tien broedvogelsoorten aangewezen (zie tabel 4.1). Volgens het beheerplan van Natura 2000-gebied Veluwe is de Rode beek binnen het plangebied (deels) aangewezen als leefgebied voor roodborsttapuit, grauwe klauwier, wespandief en ijsvogel. Daarnaast is binnen 100 meter van het plangebied, volgens de leefgebiedkaarten, leefgebied van draaihals aanwezig. Hierom is een nadere onderbouwing, met objectieve gegevens, noodzakelijk om eventuele gevolgen op instandhoudingsdoelen van deze soorten te kunnen onderbouwen (BIJ12, 2021).

5. Natuurnetwerk Nederland

5.1 Ligging plangebied ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied is begrenst als Gelders Natuurnetwerk (GNN). Hierbij zijn de drie graslandpercelen in het plangebied begrenst als de groene ontwikkelzone (GO) en de beken GNN (zie figuur 5.1). De huidige parkeerplaatsen aan de Julianalaan maken geen onderdeel uit van het GNN. Daarnaast is ook het terrein van kasteel Cannenburgh onderdeel van het GNN. Het plangebied valt binnen het GNN kernkwaliteit-deelgebied 166: Vaassen-Wenum (provincie Gelderland, 2022c).

Figuur 5.1 Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het GNN (donker groen) en GO (licht groen).

5.2 Kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen GNN en GO

De kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van de GNN en GO van het deelgebied 166 Vaassen-Wenum zijn weergegeven in kader 5.1.

De actuele waarden zijn beschreven in paragraaf 1.2. Aanvullend hierop hebben de percelen een Agrarische bestemming. De beide beken hebben beheertype N03.01 Beek en Bron (provincie Gelderland, 2022e). De percelen in het plangebied hebben geen beheertypen toegewezen.

Kader 5.1 Kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen deelgebied 166 Vaassen-Wenum

Kernkwaliteiten:

- Overgangsg gebied tussen de Veluwe en de IJsselvallei met alle gradiënten en kwelzones die daarbij horen
- Onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe
- Ecologische verbinding Oost-Veluwe - IJssel langs de weteringen en de Grift voor kamsalamander en winde
- Leefgebied das
- Leefgebied steenuil
- Sprengen- en bekencomplexen
- Natte schraallanden in het Korte Broek en bij Wiesel
- Cultuurhistorische waarden van o.m. nederzettingen, sprengen en watermolens, oude ontginningen (enken) en boerderijen
- Landgoed Cannenburgh, met o.m. natte bosjes
- Kleinschalig landschap met veel opgaande landschapselementen
- Abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir
- Aardkundige waarden: stuwwal van de oostelijke Veluwe

Ontwikkelingsdoelen*:

- Ontwikkeling ecologische verbinding Oost-Veluwe - IJssel langs de weteringen en de Grift: singels, graslanden, plasdrasbermen en moeraszones, aansluitend op het omringende landschap
- Vermindering barrièrewerking A50 en N794
- Ontwikkeling natte schraallanden en singels langs de beekoever
- Ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën
- Ontwikkeling cultuurhistorische patronen en beheersvormen
- Ontwikkeling van het kleinschalig landschap langs de voet van de Veluwe; houtsingels, beken en (schr)le graslanden
- Ecologische verbindingen met evz-model: Oost-Veluwe – IJssel, onderdeel weteringen (Veluwe – IJsselvallei): kamsalamander, winde

*Ontwikkelingsdoelen GNN en GO zijn gelijk

(Bron: provincie Gelderland, 2022b)

5.3 Effectbeoordeling GNN

Om het masterplan uit te kunnen voeren worden geen ingrepen in het GNN gedaan. Er wordt niet in het water van de beide beken gewerkt en er is geen risico op droogvallen van de watergangen door gebruik van de ijsbaan in de winterperiode (zie ook H4). Effecten op de waterkwaliteit van de beek treedt ook niet op, omdat de ijsbaan een schraal grasland vormt die niet bemest wordt. Dit geldt voor zowel het GNN in als buiten het plangebied (het aangrenzende GNN van kasteel Cannenburgh). Door het plan worden de kernkwaliteiten en samenhang van het GNN niet aangetast.

5.4 Effectbeoordeling GO

5.4.1 Instructieregels GO

De bescherming van het GO is geregeld in de provinciale verordening, en wijkt op enkele punten af van het GNN. De provincie Gelderland heeft in de omgevingsverordening 'instructieregels bestemmingsplan Groene ontwikkelzone' opgesteld (Provincie Gelderland, 2022d). Hierin staat dat nieuwe kleinschalige ontwikkelingen in de GO alleen zijn toegestaan als:

- a) de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt, en
- b) de samenhang niet verloren gaat.

Door het bestemmingsplan worden in het GO kleinschalige ontwikkelingen toegestaan. Dit betreft de aanleg van parkeerplaatsen, de ijsbaan op het middelste perceel en het toestaan van kleinschalige evenementen op het zuidelijke perceel (zie ook paragraaf 1.2). Hierdoor zijn de instructieregels van toepassing.

Uitzonderingscategorieën

Er zijn drie uitzonderingscategorieën voor de regels van de GO, waaronder extensieve openluchtrecreatie (zie art. 2.53 provinciale verordening). Er is sprake van extensieve recreatie als deze vorm van recreatie nauwelijks druk uitoefent op de omgeving en plaatsvindt in de openlucht. In voorliggende situatie geval gaat het om 8 tot 10 kleinschalige evenementen, zoals een boekenmarkt, die plaatsvinden in de openlucht. Gezien de beperkte omvang en frequentie van de evenementen kan dit kan gezien worden als extensieve openluchtrecreatie.

Het aanleggen van (halfverharde) parkeerplaatsen kan echter niet als extensieve openluchtrecreatie worden beschouwd. De aanleg van de parkeerplaatsen kan gezien worden als nieuwe kleinschalige ontwikkeling. Hiervoor gelden bovengenoemde regels.

Regels versterking groene ontwikkelzone

De provincie Gelderland werkt momenteel aan een puntensysteem, zodat men bij een initiatief of een activiteit eenduidig kan vaststellen hoe groot de versterking moet zijn en waar deze moet plaatsvinden (provincie Gelderland, 2022d). De ontwerpregels liggen tot en met 4 april 2022 ter inzage en naar verwachting treden de regels begin mei 2022 in werking. In het kort is de provincie voornemens te werken met een verliesfactor en een impactfactor. In een tabel dient ingevuld te worden wat en hoeveel er verloren gaat aan (landschaps)elementen en anderzijds welke versterkingsmaatregelen genomen worden, beide uitgedrukt in punten. Onderaan de streep wordt de balans opgemaakt, waarmee bepaald wordt of er voldoende is versterkt.

Omdat de *regels versterking groene ontwikkelzone* momenteel ter inzage liggen, kan de tabel nog niet in gebruik worden genomen. Bovendien past de aanleg van parkeerplaatsen op dit moment niet onder de verliesfactor-categorieën die zijn genoemd in de tabel. In geval dit niet wordt aangepast mag een gemeente zelf een verliesfactor vaststellen of een vergelijkbare categorie hanteren.

5.4.2 Effectenbeoordeling instructieregels GO

a. Natuurmaatregelen versterking GO

Het staat vast dat er versterking van de GO plaats moet vinden om de aanleg van parkeerplaatsen mogelijk te maken. Daarom worden in paragraaf 5.5 maatregelen ter versterking van de GO voorgesteld.

b. Samenhang

Daarnaast leidt de aanleg van parkeerplaatsen niet tot verlies van de samenhang van de GO. De parkeerplaatsen worden namelijk langs de randen van de GO gerealiseerd en er worden geen aaneengesloten structuren aangetast.

5.5 Maatregelen ter versterking van de kernkwaliteiten

Hieronder wordt een aantal maatregelen beschreven om de GO te versterken. Hierbij is gefocust op de ecologische waarde van de maatregelen om zo de kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen (paragraaf 5.2) per saldo en naar rato te versterken. Een aantal van de maatregelen kunnen neveneffecten op de cultuurhistorische waarden van het plangebied of op Natura 2000-gebied (de Rode beek) in en nabij het plangebied met zich meebrengen. Hierom dient zorgvuldig gekeken te worden naar de haalbaarheid van de maatregelen. In de beschrijving zijn enkele kanttekeningen opgenomen.

Aanbrengen spoelgaten langs de Rode beek

Langs rechtgetrokken, snelstromende beektrajecten met weinig morfologische variatie kunnen kleine spoelgaten (max. 1,5-2 m² groot en 1 meter diep) worden aangebracht voor extra variatie. De spoelgaten vullen zich langzaam met slib/detritus en kunnen op die manier een belangrijke opgroeiplaats voor beekprik en schuilplaats voor rivierdonderpad vormen. Om te voorkomen dat spoelgaten verder uitslijten bij piekafvoeren, kunnen spoelgaten direct stroomafwaarts van houtstructuren aangelegd worden (aan de luwe zijde van de hoofdstroom).

De werkzaamheden die nodig zijn om de spoelgaten te realiseren dienen met behulp van een ecologisch werkprotocol uitgevoerd te worden om te voorkomen dat beekprik en zijn leefgebied verstoord worden. Daarnaast dient deze maatregel afgestemd te worden met waterschap Vallei en Veluwe, omdat de Rode beek een zg. leggerwaterloop betreft.

Aanbrengen van houtstructuren

Aanbrengen van houtstructuren in beken zorgt voor meer variatie en een vertraagde afvoer van beekwater. Op plekken met houtstructuren ontstaan grindbedden (paaiplekken) op plekken waar de beek zich versmald. In de luwte van een houtstructuur blijft slib en detritus achter, wat een schuilplek/ opgroeiplace vormt voor beekprik en rivierdonderpad. De maatregel is met succes toegepast in de Hierdensche beek (project 'Building with Nature'). Daarnaast kunnen houtstructuren mogelijkheden bieden als uitkijkpost voor de ijsvogel tijdens het foerageren. Ook deze maatregel dient afgestemd te worden met waterschap Vallei en Veluwe.

Aanplanten/ spontane ontwikkeling van bomen langs de beek

Bomenrijen, houtsingels en beekbegeleidend (broek)bos op beekoevers zorgen voor extra dynamiek in de beek. Door de wortels ontstaan er holle oevers en variatie in stroomsnelheid. Daarnaast zorgt blad voor meer variatie in de beek en schuilplekken/ opgroeiplace voor beekprik en rivierdonderpad. Verder heeft de schaduwwerking een gunstig effect op de temperatuur van het beekwater. Naast de bekende zwarte els moet hierbij ook gekeken worden naar de mogelijkheden van iepen (*Ulmus spec.*). In het verleden werd het hout van iepen gebruikt voor verschillende onderdelen van watermolens. Hierdoor is de keuze voor iepen vanuit cultuurhistorisch en ecologisch oogpunt van waarde. In het verleden waren op beekwallen vaak iepen te vinden.

Bij deze maatregel dient rekening gehouden te worden met instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Veluwe, door te zorgen dat in het voorjaar voldoende licht wordt doorgelaten voor de groei van ondergedoken waterplanten. Dit kan bijvoorbeeld door niet langs de gehele beek bomen/boschages aan te planten of de beplanting op de noordzijde van de beek te laten ontwikkelen. Daarnaast ontstaat broedhabitat voor vogels, waar tijdens de evenementen rekening mee gehouden dient te worden (afschermen, zie paragraaf 3.3.2).

Natuurvriendelijke oevers

De oevers van de Rode beek zijn op dit moment recht met een monotone begroeiing. Om de biodiversiteit te verhogen kan een natuurvriendelijke oever worden aangelegd. Dit kan langs de Rode

beek, maar ook langs de watergang tussen het noordelijke en middelste perceel. Belangrijk is dat het profiel van de watergang niet wordt aangetast, om te voorkomen dat de oever een drainerende werking krijgt. Watervoerendheid van de Veluwe beken is een bekend probleem. Ook deze maatregel dient te worden afgestemd met het waterschap.

Aanplanten/ behouden van heggen

Kleinschalig landschapsstructuren zijn belangrijk voor de samenhang van leefgebieden van soorten en dragen bij aan de beschikbaarheid van verblijfplaatsen van beschermde soorten. Dit geldt bijvoorbeeld voor kleine marterachtigen, waar het momenteel niet goed mee gaat in Nederland. Aanplanten van heggen, van dichte en inheemse stuiken, dragen bij aan de biodiversiteit. Het aanplanten van landschapsstructuren kunnen (een negatieve) invloed hebben op de cultuurhistorische waarde van het plangebied.

Steenuilenkast

Het plangebied en de omgeving zijn geschikt als leefgebied voor de steenuil. Momenteel komt de soort niet in de nabije omgeving van het plangebied (>1km) voor. Om deze soort meer mogelijkheden te bieden kan een steenuilenkast worden aangebracht in of in de directe omgeving van het plangebied. Hierbij moet voor het bepalen van de locatie rekening gehouden worden met de verstoring die uitgaat van de kleinschalige evenementen en ijsbaan.

Broeihoop ringslang

Om het plangebied geschikt te maken voor de ringslang kan een broeihoop worden aangelegd. Broeihopen zijn van groot belang voor de voortplanting van ringslangen. Deze hopen moeten aan een aantal voorwaarden voldoen om goed te kunnen functioneren. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat het materiaal voldoende los is, zodat een ringslangvrouwtje er gemakkelijk in kan kruipen. De temperatuur in de hoop moet constant rond de 25 tot 30°C zijn. En de hoop moet voldoende vochtig zijn. Afgevallen blad, maaisel van gras, riet of waterplanten, rot hout etc. vormen een geschikt substraat voor broei. Een zonnige ligging met beschutting in de omgeving is van belang. Geschikte locaties zijn bosranden, langs houtwallen en heggen of langs dichte ruigtevegetaties.

Nat schraalgrasland

Natte schraalgraslanden herbergen een hoge biodiversiteit. Een structuurrijk nat schraalland is vooral van belang voor insecten. Het ontwikkelen van dit type is goed mogelijk op het perceel van de ijsbaan, die iets wordt verlaagd. Door jaarlijks te hooien blijft het voedselarme karakter behouden.

Ruigteranden

Kruidenrijke delen zijn van belang voor dagvlinders, sprinkhanen en amfibieën. Ze bieden voedsel (nectar) en beschutting. Ruigteranden zijn eenvoudig te realiseren door op delen af en toe een maaibeurt over te slaan of delen uit te rasteren (bij bijv. schapenbegrazing).

5.6 Conclusie

Indien er voldoende versterkingsmaatregelen worden genomen, is de aanleg van de parkeerplaatsen in het GO mogelijk. Of er voldoende maatregelen worden genomen is afhankelijk van toetsingskader. Daarnaast adviseren we om de maatregelen in overleg met het waterschap, en eventueel ecooloog van provincie Gelderland, te bepalen.

6. Houtopstanden

6.1 Situatie plangebied

Het plangebied ligt buiten de begrenzing bebouwde kom Wet natuurbescherming (zie figuur 6.1). in het plangebied zijn enkele bomen aanwezig, solitair en een bomenrij langs het noordelijke perceel. Ook langs de randen van het plangebied staan bomenrijen.

Figuur 6.1 Het plangebied (rood omlijnd) ligt buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming en valt daarmee onder de bescherming van de Wet natuurbescherming (bruin gearceerd). bron: provincie Gelderland, 2022e.

6.2 Beoordeling en conclusie

Conform de begripsbepaling in de wetstekst Wet natuurbescherming betreft een houtopstand een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- bestaat uit een rijbeplanting van meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen.

De solitaire bomen maken geen deel uit van een in de Wet natuurbescherming beschermde houtopstand. Indien deze gekapt worden, zijn er geen vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.

De bomen aan de noordelijke rand maken deel uit van een rij van meer dan twintig bomen en vallen daarmee wel onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Op het noordelijke perceel worden (mogelijk) alleen maatregelen in het kader van natuurversterking genomen. Hierbij worden geen bomen gekapt.

Er is geen kapmelding, ontheffing voor herplant en/of compensatie nodig. De wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden, vormt geen belemmering voor vaststelling van het bestemmingsplan.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017). Kennisdocument *Das Meles meles*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2021). Handreiking voortoets stikstof. Februari 2021.

Borst, J. & M. van der Sluis (2019). Onderzoek beekvissen en beken met waterplanten Natura 2000-gebied Veluwe. Bepalen staat van instandhouding en opstellen herstelplan. Rapport 17-541. Ecogroen bv Zwolle.

Broekmeyer, M., Ottburg, F., Schotman, A., & Wamelink, W. (2014). Update effectenindicator Natura 2000; aanpassing storende factoren vermesting en verzuring in verband met gegevens Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Alterra, Wageningen.

Broekmeyer, M.E.A. (2008). Effectenindicator Natura 2000-gebieden; Aanvulling bij het Alterra-rapport 1375 uit 2005. Alterra, Wageningen.

Broekmeyer, M.E.A. (2010). Update effectenindicator. Alterra-rapport 1976, Alterra, Wageningen.

Broekmeyer, M.E.A., Schouwenberg, E.P.A.G., Van der Veen, M., Prins, A.H., & Vos, C.C. (2005). Effectenindicator Natura 2000-gebieden; Achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Alterra-rapport 1375, Alterra, Wageningen.

Kaajan, M.M. (2018). 107. Bescherming van Natura 2000-gebieden via het bestemmingsplan. Tijdschrift Natuurbeschermingsrecht Nummer 5-6, augustus 2018. SDU. Den Haag.

Provincie Gelderland (2017). Beheerplan Natura 2000-gebied Veluwe. December 2017. Arnhem.

Provincie Gelderland (2022a). Omgevingsverordening Gelderland. Geconsolideerd 20022-02-01.

Gemeente Epe (2021). Masterplan. Ontvangstlocatie Cannenburgh Vaassen. Regiodeal: Veluwe op 1. Rapportnummer EPE 21110201.1. concept V1.

Kessel van, N., Dorenbosch, M., Kranenbarg, J., van der Velde, G., & Leuven, R. S. E. W. (2014). Invasieve grondels in de grote rivieren en hun effect op de beschermde Rivieronderpad. De Lev. Nat, 115(3), 122-128.

Smit, J.T. & R.F.M. Krekels (2008). Vliegend hert op de Veluwe. Beschermingsplan 2009-2013. – EIS-Nederland en Bureau Natuurbalans-Limes Divergens, Leiden – Nijmegen.

Ministerie van LVN (2008). Profieldocument Beken en rivieren met waterplanten. H3260 versie 1 sept 2008.

Internet

NDFF (2022). Nationale Databank Flora en Fauna Uitvoerportaal (<https://www.ndff-eco-grid.nl/uitvoerportaal/>). Laatste raadpleging april 2022.

Overheid (2022a). Wet natuurbescherming. (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552>). Geraadpleegd maart 2022.

Overheid (2022b). Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378/>). Geraadpleegd maart 2022.

Provincie Gelderland (2022b). Kaarten en cijfers: habitattypen en leefgebieden. Laatste raadpleging maart 2022. (<https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=640965c3df344b5e8cfffad0332c6dafc>).

Provincie Gelderland (2022c). kaarten en cijfers: Gelders Natuurnetwerk kernkwaliteiten. Laatste raadpleging maart 2022. (<https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=7ee7f076e44b48f18d36528e9f9d1d87>)

Provincie Gelderland (2022d). Concept regels Groene ontwikkelingszone ter inzage. (<https://www.gelderland.nl/themas/omgevingsvisie/concept-regels-groene-ontwikkelingszone-ter-inzage>).

Provincie Gelderland (2022e). Kaartviewer Natuurregels in Gelderland – detailkaart Wet natuurbescherming: houtopstanden. Laatste raadpleging maart 2022. (<https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=2cc1aba40e7e49c4ba8bc4898df749e6>)

Bijlage 1

Natuurwaarden

Project

Quickscan natuurtoets percelen Julianalaan te Vaassen

Onderwerp

Natuurwaarden

Legenda

Nest van eekhoorn

Potentiele verblijfplaats steenmarter (container)

Boom met potentiele holten voor vleermuizen

Potentiele verblijfplaatsen kleine marterachtigen

Plangebied

Datum

08-04-2022

Versie

DO

Kaartnummer

1/1

Schaal

1:1000

Kaartondergrond

OpenTopo/PDOK

Formaat

A3, liggend

Opdrachtgever

Gemeente Epe

Getekend door

H. Scholten

Projectnummer

22023

Zuiderzeelaan 53

8017 JV ZWOLLE

T 038-4236464

I www.ecogroen.nl

eco

groen

advies & ingenieursbureau

Bijlage 2

Instandhoudingsdoelen Veluwe

Tabel B1 Instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Veluwe. Legenda: = Behoudsdoelstelling; > Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling; =(<) Ontwerpaanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering.

		Doelstelling			
		Opper- vlakte	Kwali- teit	Popu- latie	Aantal broedparen
Habitattypen					
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	>	>		
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	=	=		
H2330	Zandverstuivingen	>	>		
H3130	Zwakgebufferde vennen	=	=		
H3160	Zure vennen	=	>		
H4030	Droge heiden	>	>		
H5130	Jeneverbesstruwelen	=	>		
H6230	*Heischrale graslanden	>	>		
H6410	Blauwgraslanden	>	>		
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	>	>		
H7230	Kalkmoerassen	=	=		
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	>	>		
H9190	Oude eikenbossen	>	>		
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	=	=		
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	>	>		
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	>	>		
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	>	>		
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	=	>		
Habitatsoorten					
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	>	>	>	
H1083	Vliegend hert	>	>	>	
H1096	Beekprik	>	>	>	
H1163	Rivierdonderpad	>	=	>	
H1166	Kamsalamander	=	=	=	
H1318	Meervleermuis	=	=	=	
H1831	Drijvende waterweegbree	=	=	=	
Broedvogels					
A072	Wespendief	=	=		100
A224	Nachtzwaluw	=	=		610
A229	IJsvogel	=	=		30
A233	Draaihals	>	>		(her)vestiging
A236	Zwarte Specht	=	=		400
A246	Boomleeuwerik	=	=		2.400
A255	Duinpieper	>	>		(her)vestiging
A276	Roodborsttapuit	=	=		1.100
A277	Tapuit	>	>		100
A338	Grauwe Klauwier	>	>		40